

EL VAIXELL

DE VAPOR

Agustín Fernández Paz

Murs

sm arçels

Il·lustracions de
Xan López Domínguez

Direcció editorial: Elsa Aguiar

Coordinació editorial i traducció: I més. Serveis Lingüístics i Editorials

Primera edició en valencià: maig de 2014

Títol original: *Valados*

Publicat per Edicions Xerais de Galicia

© del text: Agustín Fernández Paz, 2009

© de les il·lustracions: Xan López Domínguez, 2010

© de les fotografies: Alfred Stieglitz / SIPA-PRESS; CORDON PRESS;
GETTY IMAGES; CONTACTO; PRISMA

© SM Arrels, 2014

Impresores, 2

Urbanización Prado del Espino

28660 Boadilla del Monte (Madrid)

www.grupo-sm.com

ATENCIÓ AL CLIENT

Tel.: 902 121 323

Fax: 902 241 222

clientes@grupo-sm.com

Qualsevol forma de reproducció, distribució,
comunicació pública o transformació d'aquesta obra
només es pot fer amb l'autorització dels titulars,
tret de les excepcions previstes en la llei. Dirigiu-vos a CEDRO
(Centre Espanyol de Drets Reprogràfics, www.cedro.org)
si necessiteu fotocopiar o escanejar cap fragment d'aquesta obra.

A Mariña i Inma, sempre

*Per damunt de totes les fronteres,
per damunt de murs i tanques,
si els nostres somnis són iguals
com un germà et parle.*

Llarga nit de pedra
Celso Emilio Ferreiro

1

PER A HELENA, el seu poble
és el més bonic del món.

Algunes nits, quan tarda a adormir-se,
s'imagina que Joel i ella poden volar
i enlairar-se fins molt amunt,
com fan les àguiles que els dies
clars vigilen la vall.

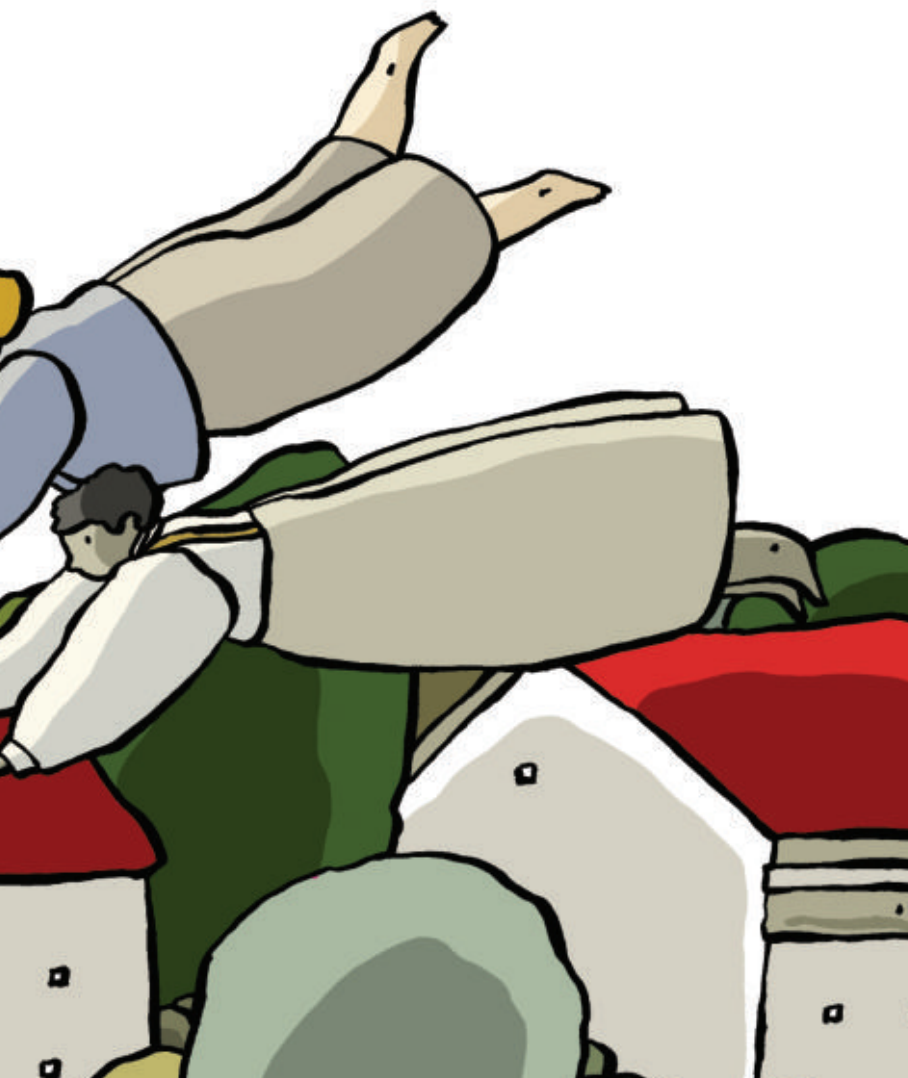
Després els dos abaixen el vol i, arrossegats
pels corrents d'aire, sobrevolen
els llocs on transcorre la seua vida,
que des del cel encara semblen
més bonics que en la realitat.

Li agraden tantes coses del poble!
Les cases, els arbres, el riu, la biblioteca,
la plaça... Sempre hi ha gent
que enraona pels carrers i, en fer-se fosc,
les terrasses del parc s'omplin
de persones alegres que comenten
les incidències del dia.
A més a més, hi ha pocs mesos de fred
i la calor de l'estiu mai és asfixiant.

La casa d'Helena es troba en un carrer
d'edificis idèntics. Tots tenen un fumeral
i dues finestres a la teulada
que dóna a la part de davant, i també
un jardinet que cada família ompli
de plantes diferents.

Al d'Helena hi ha una buguenví·lea
molt gran que puja per la paret
fins a la teulada i s'ompli de flors
roges els mesos de calor.

De matí, quan ix de casa,
el primer que fa Helena és anar a buscar
Joel, que viu en una altra casa
situada a la part de baix del poble,
on els carrers són estrets
i les cases, més antigues. I allí espera
cada dia el seu amic que quasi sempre
fa tard perquè és un dormilec
i li costa alçar-se.
Quan finalment apareix,
se saluden alegrement
i fan junts el camí cap a escola.

A aquesta hora ja hi ha molta gent
a les botigues del carrer principal.
Els agrada molt aturar-se a contemplar
la varietat de peixos que té
Estrella a la pescateria, els llibres
amb cobertes boniques que omplin
l'aparador de la llibreria, les fruites
de mil colors de la botiga del senyor Tomàs...
Però el que més els agrada
és l'olor deliciosa de pa acabat de coure
que prové del forn de Rosa
i que se sent per tot el carrer.

De vesprada sempre es troben
davall del gran roure que hi ha més enllà
del parc, en un prat que fa pendent
i que acaba al riu. El roure és tan gros
que, fins i tot estirant els dos
els braços, no arriben a agafar
més que una part xicoteta del tronc.
Serien necessaris uns quants xiquets
més per poder envoltar-lo sencer.

L'arbre es podria dir la Casa dels Ocells,
ja que, a boqueta de nit, s'ompli
de merles, pinsans, estornells, tórtors,
reietons, teuladins i altres ocells
que es reuneixen en aquelles branques.
Quin guirigall que fan, amb els seus cants!
Sembren una orquestra en què cada
instrument va pel seu cantó.
Però a mesura que avança la nit,
els cants van minvant.

El roure també és una casa per als dos amics.
Una casa que els protegeix del sol
els dies d'estiu o de la pluja
que els núvols descarreguen amb fúria
els mesos d'hivern. Sovint s'enfilen
a l'arbre i pugen fins al lloc en què el tronc
es divideix en tres grans branques.

Des d'allí dalt es veu el riu, que fa un revolt,
sempre a la vora del poble;
també es veuen els camps de blat i de creïlles,
i els boscos que s'estenen fins a la línia
de l'horitzó.

Enfilats a l'arbre, Helena i Joel se senten
com si foren naufrags en una illa solitària,
lluny de les mirades de la gent. O, els dies
que el vent balanceja les branques
i mou les fulles amb intensitat,
com si foren mariners d'un vaixell que navega
per un mar d'herba amb les veles desplegades.
El roure és com un refugi secret,
l'espai ideal per als seus jocs.

El primer dia del curs, la mestra
els va llegir a classe un conte d'una ciutat
on les persones escrivien o dibuixaven
els seus desitjos en fulls de paper,
i després els penjaven en un arbre
a la plaça principal, de manera que les branques
estaven sempre cobertes de papers
de colors que semblaven
flors o fruites exòtiques.

I tot i que el vent arrancava
els fulls i se'ls enduia, tot i que
la pluja els banyava i feia que no es pogueren
llegir les paraules, l'arbre no coneixia mai
l'hivern i cada matí tornava a estar cobert
de papers nous, ja que els habitants de la ciutat
s'haurien mort de pena si no hagueren
pogut escriure els seus desitjos.

El conte els va agradar tant
que ells també van decidir
fer una cosa semblant
al seu roure.

Amb la diferència que, perquè ningú més ho descobrira, anotaven amb retolador, a la part de darrere de les fulles, una paraula que recordara el desig que demanaven. Van decidir no dir-los en veu alta; per això, Joel havia d'endevinar per què Helena escrivia ÀGUILA, VAIXELL, BES, SEMPRE... I ella també havia de descobrir per què ell apuntava, per exemple, AVIÓ, PIRATA i BES.

UN MATÍ, anant cap a escola, a Helena i Joel els va cridar l'atenció veure que al forn de Rosa no hi havia ningú. L'olor de pa acabat de fer era tan intensa com els altres dies, però no hi havia ningú que hi comprara.

Alguna cosa estranya devia passar aquell matí. Moltes finestres estaven tancades i hi havia menys gent pel carrer, com si una part dels habitants del poble haguera decidit quedar-se a casa. Tot i que van trobar gent que parlava en veu baixa, la majoria caminava de pressa, i amb el cap cot.

Van tardar a adonar-se que no se sentia
el rebombori tan familiar d'altres dies;
hi havia un silenci desconegut
que recordava el d'alguns somnis.
Era com si un vent estrany
haguera agranat la vila durant la nit,
i s'haguera endut l'alegria
dels altres dies.

